

MGtE Közgyűlés

Tisztségviselő-választás, új bizottságok

Tízéves újraalapításának évfordulóján a Magyar Geotermális Egyesület évi rendes közgyűlését 2013. április 9-én egy különleges helyszínen, a budapesti Klebelsberg Kultúrúria Vinotéka termében tartotta.

A Magyar Geotermális Egyesület tagjai az éves közgyűlésen

A Pásztor Béla, Veresegyház polgármesterének levezető elnöklétével tartott ülést Szita Gábor elnök beszámolója nyitotta. A taglétszám alakulásával kapcsolatban elmondta, a 2003 óta sokáig emelkedő trend most kissé csökkenni kezdett; a közgyűlés időpontjában 99 taggal rendelkezett az egyesület. A tagdíjat a többség időre befizette.

Az elmúlt év sikereként emelte ki a tavalyi kétnapos szakmai napot Orosházán, ahol először jelent meg a szakállamtitkár-

ság előadással. Párbeszéd ugyan még nem alakult ki a hatósági és a felhasználói oldal között, és a bizalmatlanság továbbra is érezhető közöttük, de legalább meghallgatták egymás véleményét.

A teljesített megbízások, véleményezések és a tartott előadások megemlézése után a 2012-es év kudarcaként hozta fel,

(Folytatás a 2. oldalon)

Tartalom

MGtE állásfoglalása	3
Törvénymódosítás fejlődéstörténete .	4
VÍZ-HANG	5
LMP-s támadás, MGtE válasza	6
Szabadalmi mintaoltalom	6
Levélváltás a VM-mel	7
Uniós forrásfelosztás 2014-2020	8
Módosult vízgazd. jogszabályok	10
Mecsekérc visszasajtolás-kutatása ..	11
Éves beszámolók	12
Alapszabály-módosítás	13
Taglista	15
Hírek, rendezvények	16

Visszasajtolási kötelezettség nélkül

Június 7-től hatályos az új vízgazdálkodási törvény

Módosította a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvényt az Országgyűlés. A kizárólag energetikai célra használt termálvizek visszatáplálási kötelezettsége kikerült a törvényből.

A kizárólag energetikai célra használt termálvizek visszasajtolási kötelezettségének eltörlésére Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter nyújtott be javaslatot március végén.

Ez ellen szinte azonnal nyílt levélben tiltakozott kilenc szervezet: a Magyar Hidrológiai Társaság, a Nemzetközi Hidrogeológiai Szövetség Magyarországi Tagozata, a Magyar Termálenergia Társaság, a Dél-alföldi Termálenergetikai Klaszter, a Geotermikus Koordinációs és Innovációs Alapítvány, az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Általános és Alkalmazott Földtani Tanszéke, a Miskolci Egyetem Környezetgazdálkodási Intézete, a Szegedi Tudományegyetem Ásványtani, Geo-kémiai és Közöttani Tanszéke és a Debreceni Egyetem Ásvány- és Földtani Tanszéke. Képviselőik több fórumon elmondták, hogy az előterjesztés a hidrogeológus szakma megkérdés nélkül született, és felhívták a figyelmet, hogy felháborítóan tartják a visszasajtolási kötelezettség teljes eltörlését, hiszen környezeteink megóvása érdekében a kitermelt vizeket, ahol csak lehet, vissza kell táplálni.

(Folytatás a 2. oldalon)

Lélegzetek

Egyesek már tavaly derűlátóan vélekedtek a visszasajtolási kötelezettség végleges eltörléséről.

Hittük is, meg nem is.

Az optimista ember rendületlenül bízik abban, hogy rossz törvényeket akár ki is lehet javítani. Az élet viszont megtanította arra is, hogy csak azt higgye el, ami megtörtént.

Így voltunk mi a vízgazdálkodási törvény módosításával. Lélegzet-visszafojtva vártuk, hogy tényleg megszavazzák-e. Még a Földhő Hírlevél megjelentetését is szüneteltettük.

Június 7-én aztán hatályba is lépett a változás. Általa pedig beigazolódtott, hogy 2004-ben hibás döntés született.

Feladat persze maradt még bőven. Így hátradőlés helyett vegyünk egy nagy lélegzetet, és álljunk neki!

(SzG)

(Folytatás az 1. oldalról)

A Magyar Geotermális Egyesület nem csatlakozott a petícióhoz. Helyette április 11-én megjelentette saját állásfoglalását (lásd: keretes írás). Az állásfoglalás kitér arra, hogy az általános visszatáplálási kötelezettség 2004. évi törvénybeiktatása bizonyíthatóan súlyos hiba volt. Megszüntetése tehát indokolt, és nem is lehet semmiféle mérlegelésnek az alapja. Nem magával a használt hévizek visszatáplálásos elhelyezésével van ugyanis gond, hanem azzal a móddal, ahogy ezt jogszabályilag próbálták meg erőltetni. Ettől függetlenül a visszasajtolás kérdéskörét semmiképpen sem lehet levenni a napirendről, de a törvénymódosítás nyomán új jogszabályi környezet alakítandó ki, ami igényli kormányrendeletek és miniszteri szintű rendeletek módosítását is. Az állásfoglalás ismételt és hangsúlyosan megfogalmazta a jogszabályalkotókkal való párbeszéd sürgető szükségességét.

Az MGtE állásfoglalásával meglehetősen egyedül maradt., ráadásul még politikai színezetű támadást is kaptunk, amiről bővebben olvashatnak lapunk 6. oldalán.

A Vidékfejlesztési Miniszter által benyújtott törvénymódosító javaslatához azonnal módosító javaslatok is érkeztek. Szinte valamennyi parlamenti párt megszólalt az ügyben. Külön-

böző országgyűlési bizottságok több fordulóban is kénytelenek voltak foglalkozni az újabb és újabb előterjesztések megvitatásával, aminek következtében még az eredeti előterjesztő is megváltoztatta módosító javaslatát. A legvégső és a törvényhozás által elfogadott változathoz a visszatáplálás, illetve a visszasajtolás szó már teljesen hiányzott. A 4. oldalon található „A törvénymódosítás fejlődéstörténete” című cikkünkben összefoglaljuk az induló betérjesztés és a végleges szövegváltozat elfogadása közti időszak eseményeit.

A szokatlanul hosszú nyúló parlamenti procedúra közben a Magyar Geotermális Egyesület részéről megfogalmaztunk egy újabb támogató levelet, amelyet május elején megküldtünk Fazekas Sándor miniszternek. Erre közvetlenül lapzáratánk előtt kaptunk választ Illés Zoltán aláírásával a Környezetügyért Felelős Államtitkárságról.

A válasz nem sok biztatást tartalmaz az MGtE által sürgetett párbeszédre, amikor arról biztosítanak minket, hogy mind a mi egyesületünk, mind pedig a többi szakmai egyesület véleményét lehetőség szerint figyelembe fogják venni. „Lehetőség szerint.” Vajon mitől függ egy minisztérium lehetősége? Mindkét levél megtalálható jelen lapszámunk 7. oldalán. (TÉ-SzG)

MGtE Közgyűlés

hogy nem sikerült megállapodni a Magyar Termálenergia Társasággal a Nemzetközi Geotermikus Szövetség (IGA) igazgatótanácsába való jelöltállítás kapcsolatban, így félt, hogy a következő három évben sem lesz magyar delegáltja a szervezetnek.

A 2013-as tervek között a bizottsági munka beindítását emelte ki Szita Gábor az egyesületben, valamint a rezsicsökkentés geotermikus szektort érintő hatásainak elemzését. Előfordult ugyanis, hogy egy önkormányzat egy már megnyert támogatást azért utasított vissza, mert a lakossági gázár csökkent. Nem zárta ki, hogy a vízgazdálkodási jogszabályok módosítása miatt újabb szakmai fórumot kell majd tartani. Az újr alapítás óta eltelt 10 évre visszatekintve az elnök úr elmondta, hogy a 2003-ban még széthullóban lévő egyesületet hamar sikerült stabilizálni, és 2004-ben már sikerült elérni, hogy az akkori jogszabály-módosításokra kiadott állásfoglalás egy geotermikus munkabizottság felállításához vezessen, ami révén pedig elérték, hogy a kedvezőtlen változtatásokat mérsékeljék. 2011-ben majdnem azonos szöveggel fogadták el az állásfoglalást, akkor azonban nem indított el lavinát. A koncessziós határt – elsősorban Hlatki Miklós alelnök munkájának köszönhetően – sikerült 350 m-ről 2500 m-re leszállítani, és elérni ezáltal a vízjogi engedélyezés működésben tartását.

Ezek után Paizs József gazdasági vezető pénzügyi beszámolójában ismertette az előző év – a korábbiakhoz hasonlóan sikeres – gazdálkodásának mutatószámait, majd ismét Szita Gábor következett a közhasznúsági jelentéssel. A felügyelőbizottság elnöke, Bitay Endre beszámolójában eredményesnek ítélte az egyesület 2012. évi tevékenységét.

A közgyűlés valamennyi beszámolót elfogadta.

Következő napirendi pontként az egyesület új tagjai, Deli Zoltán, Goda János, Madaras Gergely és az Orosházi Város-

üzemeltetési és Szolgáltató Zrt. képviselőjében Szloszár Csaba mutatkoztak be.

Szita Gábor ezek után elmondta, hogy az egyesület 2003 előtti időkből „örökölt” elnökségi szerkezete, jelesül a területi képviselői bizottság elnöksége mára már túlhaladottá vált, ezért a közgyűlés előtt a tagoknak is kiküldött alapszabály-módosítást javasolta. Ennek lényege, hogy az egyesület munkáját a továbbiakban három bizottság segíti, a bizottságok elnökei pedig elnökségi tagok lesznek. Az alapszabály változtatásával a közgyűlés egyetértett, és egy csekély szövegszerű módosítással megszavazta a javaslatot. Így a Magyar Geotermális Egyesület ezentúl a Termelési és energetikai (TE), Vízgazdálkodási és környezetvédelmi (VK), valamint a Jogi és engedélyezési (JE) Bizottság háttér munkájára támaszkodhat szakterületi kérdésekben és döntés-előkészítés felmérések során.

2013 nemcsak a jubileum, hanem a tisztújítás éve is. A titkos szavazáson a következő eredmények születtek a módosított alapszabálynak megfelelő tisztségekre:

Elnök: Szita Gábor

Alelnökök: Bányász György, Hlatki Miklós

Gazdasági vezető: Paizs József

TE bizottság elnöke: Döbrössy Iván

VK bizottság elnöke: Magincez János

JE bizottság elnöke: Dr. Gálosi Zoltánné

A Felügyelő Bizottság tagjai: Bitay Endre, Dr. Gööz Lajos, Kovács József, Máday Sándor

A szavazás után az elnöki tisztségében immáron harmadszor újraválasztott Szita Gábor a közgyűlés zárásaként rögtön arra kérte az elnökséget, alakítsák ki az egyesület álláspontját, és fogalmazzák meg állásfoglalásukat a vízgazdálkodási jogszabályok módosításával kapcsolatban. Ez utóbbival hírlevelünk további cikkeiben részletesen foglalkozik. (VZs)

A Magyar Geotermális Egyesület állásfoglalása a vízgazdálkodási törvény tervezett módosításáról

A módosítás eltörli a termálvíz kizárólag energetikai felhasználói részére 2004-ben előírt általános víz visszatáplálási kötelezettséget. A tervezet általános indokolása szerint a környezetvédelmi szempontok érvényesülésére a törvénnyel egyidejűleg módosuló alacsonyabb rendű jogszabályok (rendeletek) adnak majd garanciát.

A Magyar Geotermális Egyesület (MGtE) számtalan alkalommal fejtette ki azon véleményét, hogy a visszatáplálási kötelezettség törvénybe foglalása 2004-ben súlyos hiba volt. A jogszabály megalkotói – tévesen – abból indultak ki, hogy a visszatáplálás volt az „elérhető legjobb technológia” a lehűlt termálvizek elhelyezésére. Tévesen, mert **egy 2001-ben napvilágot látott háttér tanulmány megtevesztően mutatta be a visszatáplálás magyarországi tapasztalatait**, azt sugallva, hogy a módszer általánosan és gazdaságosan alkalmazható. Ha a háttér tanulmány a valóságot, az igazat tartalmazta volna, hogy ti. sokkal több volt a kudarccal végződött próbálkozás, mint a sikeres, akkor ma biztosan nem itt tartanánk. A helyzet ugyanis az volt, és sajnos még ma is az, hogy **a visszatáplálást még csak tanuljuk, kísérletezgetünk vele**. Egy kísérleti technológiára pedig biztosan nem mondható, hogy „elérhető”.

A 2004-es jogszabály-módosítások folytán előállt helyzet megvitatására – az MGtE kezdeményezésére – 2005-ben létrejött egy Geotermikus Munkabizottság a környezetvédelmi tárca (KvVM) és az Egyesület részvételével. A 2005 májusában lezárult tárgyalássorozatról készült és mindkét fél által aláírt Jelentés többek között az alábbiakat tartalmazza: „... Az energetikai felhasználás esetén elvárt és javasolt visszatáplálás még fejlesztéseket igényel:

a) **A visszatáplálásnak jelenleg nincsen kipróbált és kiforrott, piackész műszaki megoldása,**

b) *A visszatáplálás műszaki megoldásának kidolgozása fontos, megoldandó feladat, minden résztvevő érdeke, ...”*

Ezek után joggal várhattuk volna már 2005-ben, hogy a hibásan meghozott visszatáplálási kötelezettséget eltöröljék. Ez azonban nem következett be. A Munkabizottság ennek ellenére sikert is elért, mert egy kormányrendelet módosításával a felhasználók által fizetendő szennyvízbírság mértékét elviselhető mértékűre csökkentette. E nélkül a felhasználók gazdasági ellehetetlenülése már 2010 előtt bekövetkezett volna.

2007-ben Gyurcsány Ferenc miniszterelnök – értesülvén a termálvíz-visszasajtolás megoldatlanságáról – a probléma tisztázására, javaslatok megfogalmazására felkérte a magyar tudományos élet illetékes vezetőit. Megnyugtató válasz azonban nem született, de még csak próbálkozás sem történt, mert a feladattal végül is megbízott ELTE Általános és Alkalmazott Földtani Tanszék egy kapcsolódó, de egészen más tárgyban készített tanulmányt 2008-ban. (Híradás: http://www.mgte.hu/images/hirlevel/fh_18-19_2008_julius.pdf 14-17.)

A jogszabályalkotásban beálló viszonylagos csendet a vízgazdálkodási törvény 2009-es módosulása nyomán megalkotott 147-es kormányrendelet törte meg 2010 áprilisában. Az MGtE még a rendelet kihirdetése előtt levélben hívta fel a figyelmet a várható veszélyekre, majd később, 2011-ben egy állásfoglalást is eljuttatott több minisztériumba. Hiábavalóan. Pedig nyilvánvaló volt, hogy 2014-ig képtelenség valamennyi érintett felhasználómál kiépíteni a visszasajtolást. Akkor is lehetetlen vállalkozás lett volna, ha a tanulási folyamat végére érvén a technológiát nagy biztonsággal ismertük volna, mert sem tervezői és kivitelezői kapacitás, sem anyagi erő nem állt rendelkezésre.

A jogszabályi változtatás tehát jelenleg sürgető szükségszerűség.

Ezt elismerik azok is, akik pár nappal ezelőtt aláírásgyűjtésbe kezdtek a törvénymódosítás kormány általi tervezete ellen. Érveik azonban túlzók és megalapozatlanok. Túlzás a Hévízi-tó sorsával való riogatás, és megalapozatlan a súlyos környezeti kockázat prognosztizálása a termálvizekre és a használt vizeket befogadó felszíni vizekre. Érvényes rendeletek alapján a hatóság ma is megakadályozhatja pl. a felszíni vizek szennyezését. Felhívjuk még a figyelmet arra a nagyon fontos tényre, hogy a magyarországi mélységi vízkészletek fogyásáért legfeljebb 30%-ban felelősek az energetikai termálvíz-hasznosítók. A vízhasznosításra igénybe vett rétegekben a rétegnomás-csökkenés döntően más célú felhasználások következménye. A magyarországi mélységi vízkészlet-gazdálkodás teljes problematikáját az energetikai termálvíz-hasznosítók nyakába varrni méltatlan és mélyen etikátlan szakmai magatartás.

Ugyanakkor kérdésként merül fel, hogy egyéb jogszabályok miként fognak módosulni a törvénnyel egyidejűleg. Ezt az előterjesztésből nem ismerhettük meg. Akkor meg miért kell mindjárt vészharangokat kongatni?

Feladat persze akkor is marad bőven, ha a törvénymódosítást elfogadják. Az is igaz, hogy megoldani őket tegnap egyszerűbb lett volna, mint ma, de ma még mindig egyszerűbb, mint holnap lesz. Azt is tudjuk, hogy a visszatáplálás igénye területileg és – főleg – hosszabb távon megkerülhetetlen.

A Magyar Geotermális Egyesület eddig is megtett és ezután is megtesz minden tőle telhetőt, hogy a feszültség oldódjon, a jogszabályi környezet stabil és kiszámítható legyen. Tapasztalatból mondhatjuk, hogy a jogalkotókkal folytatott párbeszéd mindig csökkentette az ellentéteket, és megoldásokhoz is vezetett, míg a párbeszéd elmaradása csak konfliktusokat hozott létre. Mivel érdemi párbeszéd 2006 óta nem volt, azt haladéktalanul el kell kezdeni.

Tudjuk, heroikus vállalkozás lesz, de neki kell végre állni, mert a másik út az anarchia.

Budapest, 2013. április 11.

Szita Gábor
az MGtE elnöke